

Határozatok Tára

EVGENI TANCHEV
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2021. október 6.¹

C-881/19. sz. ügy

Tesco Stores ČR a.s.
kontra
Ministerstvo zemědělství

(a Krajský soud v Brně [brnói regionális bíróság, Cseh Köztársaság] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó jogi szabályozás – Jogszabályok közelítése – A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatása – Élelmiszerek jelölése – Kakaó- és csokoládétermékek – Élelmiszer valamely tagállamban lévő fogyasztóknak szánt összetevőinek felsorolása – 1169/2011/EU rendelet – 2000/36/EK irányelv”

1. A Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság, Cseh Köztársaság) által benyújtott, előzetes döntéshozatal iránti jelen kérelem tárgyát összetett összetevő megnevezésének valamely tagállamban forgalmazott élelmiszer összetevőinek kötelező listáján történő használata képezi. Az alapeljárás felperese a Cseh Köztársaságban forgalmazott bizonyos termékeket, amelyek – más összetevők mellett – a 2000/36/EK irányelvben (a továbbiakban: csokoládé irányelv)² meghatározott konkrét megjelöléssel rendelkező összetett összetevőt tartalmaznak. Az alapeljárás felperese e termék megjelölése lengyel és/vagy német hivatalos nyelvi változatának a saját maga által cseh nyelvre lefordított változatát használta fel a csokoládé irányelv cseh nyelvi változatában szereplő megjelölés helyett.

2. Az eljárás jelenlegi állása szerint a hatáskörrel rendelkező cseh hatóságok arra az álláspontra helyezkednek, hogy kizárólag a csokoládé irányelvben kifejezetten meghatározott e megjelölés cseh nyelvi változata mentesíti a felperest az alól, hogy a termék Cseh Köztársaságban történő forgalmazása esetén az 1169/2011/EU rendelet (a továbbiakban: az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet)³ rendelkezéseivel összhangban részletezze a szóban forgó összetett összetevő tartalmát. Az alapeljárás felperese nem ért egyet, és azzal érvel, hogy lehetővé kell tenni

¹ Eredeti nyelv: angol.

² Az emberi fogyasztásra szánt kakaó- és csokoládétermékekről szóló, 2000. június 23-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 197., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 25. kötet, 431. o.).

³ A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 304., 18. o.; helyesbítések: HL 2014. L 331., 40. o.; HL 2015. L 50., 48. o.; HL 2016. L 266., 7. o.).

számára, hogy használhassa a csokoládé irányelv bármely hivatalos nyelvi változatának a saját maga által készített cseh fordítását, és hogy a forgalmazott termékek összetevőinek felsorolásában nem köteles felsorolni szereplő az összetett összetevő összetevőit.

I. Jogi háttér

A. 2000/36 irányelv

3. A csokoládé irányelv 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A 79/112/EGK irányelvet ^[4] az I. mellékletben meghatározott termékekre kell alkalmazni, a következő feltételekre is figyelemmel:

(1) Az I. mellékletben felsorolt árumegnevezések csak az ott említett termékekre vonatkoznak, és a kereskedelemben azon termékek jelölésére kell őket használni.

[...]”

4. A csokoládé irányelv „Árumegnevezések, árumeghatározások, árujellemzők” címet viselő I. melléklete A. részének („Árumegnevezések és árumeghatározások”) 2. pontja a következőképpen rendelkezik:

„[...]”

c) Porított csokoládé, csokoládépor

a kakaópor és cukrok keverékéből álló termék, amely legalább 32% kakaóport tartalmaz;

[...]”

5. A rendelkezés cseh nyelvi változata e termék tekintetében kizárólag a „čokoláda v prášku” megjelölést tartalmazza.

B. Az 1169/2011 rendelet

6. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke a következőképpen szól:

„[...]”

⁴ A végső fogyasztók részére értékesítendő élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1978. december 18-i tanácsi irányelv (HL 1979. L 33., 1. o.). A 79/112 irányelvet hatályon kívül helyezte és felváltotta az élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 109., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás: 15. fejezet, 5. kötet, 75. o.), amelyet viszont hatályon kívül helyezett és felváltott az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet. A 79/112 irányelvre történő hivatkozásokat a 2000/13 irányelvre való hivatkozásokként, míg a 2000/13 irányelvre történő hivatkozásokat az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletre történő hivatkozásokként kell érteni.

(1) A következő fogalommeghatározásokat [...] alkalmazni kell:

[...]

h) »összetett összetevő«: olyan összetevő, amely már önmagában egynél több összetevőből áll;

[...]

n) »előírt név«: egy élelmiszernek a rá alkalmazandó uniós rendelkezésekben előírt neve, vagy ilyen uniós rendelkezések hiányában az abban a tagállamban alkalmazandó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekben előírt név, amellyel az élelmiszert a végső fogyasztónak vagy a vendéglátóknak, illetve közétkeztetőknek értékesítik;

[...]”

7. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletnek „A kötelező adatok felsorolása” címet viselő 9. cikke értelmében:

„(1) A 10–35. cikknek megfelelően, és az e fejezetben foglalt kivételektől eltekintve a következő adatokat kötelező feltüntetni:

[...]

b) az összetevők felsorolása;

[...]”

8. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet „Nyelvi követelmények” címet viselő 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 9. cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül az élelmiszerekkel kapcsolatos kötelező tájékoztatást az élelmiszer forgalmazásának helye szerinti tagállam fogyasztói által könnyen érthető nyelven kell megjeleníteni.

[...]”

9. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletnek „Az élelmiszer neve” címet viselő 17. cikke a következőképpen szól:

„(1) Az élelmiszer megnevezése annak előírt neve. Ilyen név hiányában az élelmiszer megnevezése a szokásos neve, vagy amennyiben nincs szokásos neve, vagy a szokásos nevét nem használják, az élelmiszer leíró nevét kell feltüntetni.

[...]”

10. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletnek „Az összetevők felsorolása” címet viselő 18. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az összetevők felsorolását megfelelő kifejezés kezdi vagy előzi meg, amely az »összetevők« szóból áll vagy azt tartalmazza. A felsorolásnak tartalmaznia kell az élelmiszer összes

összetevőjét, az élelmiszer előállításakor való felhasználásuk időpontjában mért tömegük szerinti csökkenő sorrendben.

(2) Az összetevőket saját nevük szerint kell feltüntetni, adott esetben a 17. cikkben és a VI. mellékletben megállapított szabályoknak megfelelően.

[...]

11. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet VII. mellékletének „Az összetett összetevők megjelölése” címet viselő E. része a következőképpen szól:

„(1) Egy összetett összetevőt saját nevével, teljes tömegének megadásával akkor lehet szerepeltetni az összetevők felsorolásában, amennyiben ezt jogszabály állapítja meg, vagy ha névhasználata megszokott, és közvetlenül a neve után az összetevőinek felsorolása szerepel.

(2) A 21. cikk sérelme nélkül az összetett összetevők esetében az összetevők felsorolásának megadása nem kötelező:

a) amennyiben a jelenlegi uniós rendelkezések meghatározzák az összetett összetevő összetételét, és amennyiben az összetett összetevő a késztermék tömegének kevesebb mint 2%-át teszi ki; ez a rendelkezés azonban a 20. cikk a)–d) pontjának rendelkezéseire is figyelemmel nem alkalmazandó az élelmiszer-adalékanyagokra;

[...]

II. A tényállás, az eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12. A Tesco csoport többek között a Cseh Köztársaságban szupermarketeket üzemeltető multinacionális kiskereskedő. Cseh leányvállalata, a Tesco Stores ČR a.s. (a továbbiakban: Tesco) bizonyos élelmiszereket „Monte” márkanév alatt forgalmazott cseh üzleteiben. A szóban forgó termékeket⁵ az összetevőknek (az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt) felsorolásával úgy jelölték meg, hogy abban nem részletezték a „čokoládový prášek” mint összetett összetevő összetételét. Ez a fogalom vagy kifejezés szabad fordításban az angol nyelvben „csokoládépor” felel meg.

13. 2016. május 27-én a Státní zemědělská a potravinářská inspekce (inspektorát v Brně) (cseh mezőgazdasági és élelmiszer-felügyeleti hatóság brnói felügyelősége, Csehország) elrendelte e termékeknek a cseh piacról való visszahívását, mivel az összetevőik felsorolása anélkül tartalmazta a „čokoládový prášek” kifejezést, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 9. cikke (1) bekezdésének – a rendelet 18. cikkének (1) és (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontjában szereplő előírással ellentétben tételesen felsorolta volna ezen összetett összetevő összetevőit, és megtiltotta e termékeknek a piacon történő további forgalomba hozatalát.

⁵ Monte, mléčný dezert čokoládový s lískovými oříšky (Monte mogyorós tejszokoládé desszert) 220 g, Monte mléčný dezert čokoládový (Monte tejszokoládé desszert) 100 g, és Monte drink mléčný nápoj čokoládový s lískovými oříšky (Monte drink mogyorós tejszokoládé ital) 200 ml.

14. A Tesco 2016. június 1-jén kifogást nyújtott be ezen intézkedések ellen. 2016. június 6-án a cseh mezőgazdasági és élelmiszer-felügyeleti hatóság először helyt adott a Tesco kérelmének, és visszavonta ezeket az intézkedéseket. Ezt követően azonban a cseh mezőgazdasági és élelmiszer-felügyeleti hatóság központi felügyelete 2017. február 2-i határozataival megváltoztatta a 2016. június 6-i határozatot, a felperes panaszát elutasította, és helybenhagyta a 2016. május 27-i intézkedéseket. A Tesco fellebbezést nyújtott be a 2017. február 2-i határozatok ellen. E fellebbezést az alperes 2017. április 21-i határozataival elutasította.

15. A Tesco az alperes 2017. április 21-i határozatai ellen keresetet terjesztett a Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság) elé. Ezt a keresetet a Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság) 2019. február 26-i ítéletével elutasította. A Tesco által benyújtott közigazgatási felülvizsgálati kérelem alapján a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Cseh Köztársaság) 2019. július 11-i ítéletével hatályon kívül helyezte a Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság) 2019. február 26-i ítéletét, és visszautalta az ügyet e bíróság elé.

16. A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) lényegében egyetértett a Tescóval abban, hogy az a „čokoláda v prášku” megjelölés helyett jogosult a szóban forgó összetett összetevőre a „čokoládový prášek” megjelölést használni, és hogy nem köteles a szóban forgó termékek összetevőinek felsorolásában felsorolni ezen összetett összetevő összetevőit.

17. A Krajský soud v Brně-nek (brnói regionális bíróság) – amelyet köt a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) jogi véleménye – kétségei vannak a Nejvyšší správní soudnak (legfelsőbb közigazgatási bíróság) által az uniós jog egyes elemeivel kapcsolatban végzett elemzést illetően. Következésképpen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett elő, és azt kérte a Bíróságtól, hogy adjon iránymutatást a következő kérdésben:

„Úgy kell-e értelmezni a[z] [1169/2011/EU] rendelet VII. melléklete E. része 2. pontjának a) alpontjából eredő szabályt, hogy a cseh köztársasági végső fogyasztónak szánt élelmiszer esetében csak akkor lehet a termék összetételében [a] [2000/36/EK] irányelv [...] I. melléklete A. része 2. pontjának c) alpontjában említett összetett összetevőt az összetétele leírása nélkül feltüntetni, ha ezen összetett összetevő megnevezését pontosan a 2000/36/EK irányelv I. melléklete cseh nyelvű változatának megfelelően adják meg?”

18. Írásbeli észrevételeket a Tesco, a cseh mezőgazdasági minisztérium, a cseh kormány és az Európai Bizottság nyújtott be. Tárgyalás tartását nem kérték, ezért arra nem került sor. A Bíróság egyes írásban megválaszolandó kérdéseket intézett a felekhez. Valamennyi fél határidőn belül írásban válaszolt a hozzá intézett kérdésekre.

III. Elemzés

A. Előzetes észrevételek

19. A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben előadja, hogy kötve van a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) jogi véleményéhez. Még ha ez így is van, a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy jogosult az EUMSZ 267. cikk szerinti jog gyakorlása révén előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztetni a Bíróság elé.

20. Ez vitathatatlanul így van. Ahogyan azt a Bíróság a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben hivatkozott 2010. október 5-i Elchinov ítéletében (C-173/09, EU:C:2010:581) egyértelműen megállapította, az alsóbb fokú bíróságnak nemcsak joga van ahhoz, hogy az eljárás általa megfelelőnek ítélt bármely szakaszában előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz, az EUMSZ 267. cikk második bekezdése által részére biztosított mérlegelési mozgástér gyakorlására tekintettel kötve van az alapügy elbírálásánál a Bíróság által a szóban forgó rendelkezések tekintetében adott értelmezéshez is, és adott esetben figyelmen kívül kell hagynia a felsőbb szintű bíróság megállapításait, ha úgy ítéli meg, hogy ezen értelmezésre való figyelemmel azok nem felelnek meg az uniós jognak.⁶

21. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet VII. melléklete tartalmazza „Az összetett összetevők megjelölése” címet viselő E. részt. Az E. rész 1. pontja értelmében bizonyos feltételek teljesülése esetén az összetett összetevők a saját megjelölésükkel szerepelhetnek az összetevőknek az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt kötelező felsorolásában, amennyiben az összetett összetevők megjelölését közvetlenül követi az összetevőik felsorolása. Az E. rész 2. pontjának a) alpontja kivételt ír elő az összetett összetevők összetevőinek egyébként kötelező felsorolása alól, „amennyiben a jelenlegi uniós rendelkezések meghatározzák az összetett összetevő összetételét”, és az összetett összetevő a késztermék tömegének kevesebb mint 2%-át teszi ki (a továbbiakban: az összetett összetevő felsorolására vonatkozó kivétel).

22. Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az uniós jogi szabályozás értelmében szükséges-e az összetett összetevő felsorolására vonatkozó kivétel alkalmazásához, hogy a csokoládé irányelv I. mellékletében meghatározott terméknek minősülő összetett összetevőt az összetevőknek az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti felsorolásában az említett mellékletben szereplő megjelölésével tüntessék fel.

23. A Tesco-nak a Bíróság által feltett kérdésekre adott válaszai szerint a szóban forgó összetett összetevő – amelyre a jelen indítványban a továbbiakban „porított csokoládéként” utalok – tartalmazta a csokoládé irányelv I. melléklete A. része 2. pontjának c) alpontja szerinti megjelöléshez – vagyis csehül a „čokoláda v prášku”, németül a „Schokoladenpulver”, lengyelül a „proszek czekoladowy” vagy „czekolada w proszku”, valamint angolul a „powdered chocolate” vagy „chocolate in powder” megjelöléshez – szükséges 32% kakaóport.

24. Ezenkívül a Tesco válaszai szerint a szóban forgó különféle „Monte” termékek ezen összetett összetevőből csak 0,5%-ot (így kevesebb mint 2%-ot) tartalmaztak. A jelen indítvány alkalmazásában ezeket a nyilatkozatokat igaznak és helytállónak tekintem.

25. A Bíróság részére feltett kérdés tehát nem a Monte termékek konkrét tartalmára vagy azok fizikai összetevőinek összetételére vonatkozik. A Bíróság elé terjesztett kérdés ugyanis csak e termékek egyik összetett összetevőjének leírására, és arra vonatkozik, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó uniós jogi szabályozás alapján ezen összetett összetevőt az Unió egy adott hivatalos nyelvén, a jelen ügyben csehül miként kell szerepeltetni az összetevők felsorolásában. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben konkrétan arra keresi a választ, hogy az alapeljárásban szereplőkhöz hasonló körülmények között szükség van-e a szóban forgó összetett összetevő összetevőinek felsorolására.

⁶ 2010. október 5-i Elchinov ítélet (C-173/09, EU:C:2010:581, 25–26. és 29–30. pont). Lásd még: 2021. szeptember 9-i Dopravní podnik hl. m. Prahy ítélet (C-107/19, EU:C:2021:722, 46. pont).

26. A kérdést előterjesztő bíróság nem kért iránymutatást azzal kapcsolatban, hogy használható-e a „čokoláda v prášku”, vagyis a csokoládé irányelv I. mellékletében előírttól eltérő kifejezés az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó uniós jogi szabályozás alapján, hanem csak azzal kapcsolatban, hogy e másik kifejezés használata esetén fel kell-e sorolni az összetett összetevő összetevőit. Ugyanakkor úgy tűnik, hogy e két kérdést szorosan összekapcsolja a releváns uniós szabályozás. Következésképpen mindkét kérdés vizsgálatára törekszem.

27. Arra a következtetésre jutottam, hogy az ilyen összetett összetevőnek az összetevők felsorolásában az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 2. cikke (2) bekezdésének n) pontjában meghatározott előírt névvel kell szerepelnie, és hogy az ilyen összetett összetevő összetevői felsorolásának elmulasztása kizárólag akkor indokolt, ha ezen összetett összetevő összetételét az Unió jelenlegi rendelkezései meghatározzák, és ezen összetevő megnevezése vagy megjelölése szerepel a szóban forgó élelmiszer összetevőinek felsorolásában.

B. A nyelvi változatok egyenértékűsége

28. A Tesco a szóban forgó Monte termékek vonatkozásában nem a csokoládé irányelv cseh nyelvi változatában szereplő, porított csokoládéra vonatkozó, „čokoláda v prášku” kifejezést használta. A Tesco ehelyett a szóban forgó termékek lengyel és/vagy német nyelvű jelöléseit fordította le cseh nyelvre. Ezek a jelölések a porított csokoládé lengyel vagy német megnevezését használták. Ennek következtében – illetve a fordítás eredményeként – a „čokoládový prášek” kifejezést használta az e termékek összetevőinek cseh nyelvű felsorolásában szereplő összetett összetevőre.

29. A Tesco lényegében azzal érvel, hogy a csokoládé irányelv valamennyi nyelvi változata egyaránt hiteles, és hogy ebből az elvből az következik, hogy e nyelvi változatok közül bármelyiket használhatja kiindulópontként az Unió bármely más hivatalos nyelvén (a jelen ügyben németül és/vagy lengyelül) készült jelölések hiteles cseh fordításához. A Tesco rámutat arra, hogy a csokoládé irányelv különféle nyelvi változatai nem felelnek meg pontosan (szó szerint) egymásnak. Egyes nyelvi változatok (például az angol és a lengyel nyelvi változat) lehetővé teszik a porított csokoládéra két, sőt (a holland nyelvi változat) három kifejezés használatát, míg más változatok (beleértve a csehet is) csak egy változatot fogadnak el.

30. A Tesco álláspontja szerint a csokoládé irányelv cseh változatának használatára való kötelezése sérti ezen irányelv nyelvi változatai egyenértékűségének elvét.

31. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) lényegében osztja ezt az álláspontot. Álláspontja szerint az, hogy a Tesco köteles a porított csokoládé irányelv I. melléklete A. része 2. pontjának c) alpontjában szereplő cseh megjelölést használni, azt a vélelmet alapozza meg, hogy abban a tagállamban kizárólag ezen irányelv cseh változata alkalmazandó. A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) ezen álláspontot az uniós jogi aktusok valamennyi nyelvi változatának egyaránt kötelező jellegére alapozta, és elvetette azt az elgondolást, amely szerint a Cseh Köztársaságban a csokoládétermékek jelölésére kizárólag a csokoládé irányelv cseh nyelvi változata lenne irányadó.

32. A Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) lényegében megállapította, hogy ez az elgondolás ellentétes lenne a Bíróságnak a nyelvi változatok egyenértékűségével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával, különösen pedig az áruk szabad mozgásának elvével és az élelmiszerek jelölése harmonizációjának célkitűzésével. Úgy ítélte meg, hogy e harmonizáció célja az, hogy lehetővé tegye a gyártó vagy az eladó számára, hogy a termékén a csokoládé irányelvvel

összhangban általa már feltüntetett tájékoztatást e tájékoztatásnak arra a nyelvre történő pusztá lefordításával használja fel, amelyet megértenek azok a fogyasztók, akik részére a terméket forgalmazni kívánja.

33. Ezen álláspontok egyikével sem értek egyet.

34. Álláspontom szerint egyrészt az uniós jog nyelvi változatainak egyenértékűsége nyilvánvalóan nem jelenti azt, hogy a gazdasági szereplők valamely másodlagos uniós jogszabály bármely nyelvi változatát elővehetik és saját belátásuk szerint lefordíthatják, valamint ezt a többé-kevésbé hiteles fordítást úgy használhatják, mintha az a releváns uniós jogszabály hivatalos szövegének részét képezné.

35. Ahogyan arra a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) többek között a Bíróság 1982. október 6-i Cilfit és társai ítéletére (283/81, EU:C:1982:335, 18. pont) hivatkozással rámutatott, az uniós jogszabályok szövegének különféle nyelvi változatai egyaránt hitelesek.

36. Ennélfogva, amint azt a Bíróság a Cilfit és társai ítélet említett pontjában kifejtette, „[...] egy [uniós] jogi rendelkezés értelmezése maga után vonja a különböző nyelvi változatok összehasonlítását.” Ahogyan azonban azt a Bíróság ezen ítélet 19. pontjában megállapította, még ha a nyelvi változatok pontosan megegyeznek is, meg kell jegyezni, hogy az uniós jog sajátos terminológiát használ. A jogi fogalmak tartalma nem szükségszerűen azonos az uniós jogban és a különféle nemzeti jogokban. Végezetül, minden egyes uniós jogi rendelkezést a saját szövegösszefüggésébe kell helyezni, és az uniós jog rendelkezéseinek összessége, annak céljai, valamint a szóban forgó rendelkezés alkalmazási időpontjában fennálló fejlődési állapota tükrében kell értelmezni.

37. Az uniós jogi aktusok nyelvi változatai rendes esetben megfelelnek egymásnak. Kivételesen, ha ezek a változatok eltérnek egymástól, értelmezési kérdések vetődnek fel, amelyeket az uniós jog egységes értelmezésének fenntartása érdekében meg kell válaszolni.

38. E kérdéseket nem lehet a nyelvi változatok hierarchiája vagy e változatok többsége alapján megválaszolni. A Bíróság ezért következetesen megállapította, hogy ilyen esetben az érintett rendelkezést azon szabályozás általános rendszere és célja alapján kell értelmezni, amelynek a részét képezi, és hogy a jogi aktus valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e jogi aktus értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget a többi nyelvi változattal szemben. Az ilyen megközelítés ugyanis összeegyeztethetetlen lenne az uniós jog egységes alkalmazásának követelményével.⁷

39. Az egyező hitelesség elve és a Bíróságnak az uniós jogalkotási aktusok eltérő nyelvi változataira vonatkozó ítélkezési gyakorlata tehát egyáltalán nem szól amellet, hogy a gazdasági szereplőnek joga lenne tetszése szerint elővenni egy adott irányelvet vagy rendeletet, majd az ebben a változatban szereplő bizonyos kifejezések és megjelölések általa készített fordítását úgy használni, mintha e kifejezések és megjelölések az adott hivatalos nyelvi változattól származnának.

40. Ezenkívül egy adott kifejezés vagy megjelölés választott nyelvi változata más nyelvű fordítások alapjaként történő felhasználásának lehetővé tétele egyenértékű lenne azzal, hogy e változatnak elsőbbséget tulajdonítanak a többi változattal szemben. Annak lehetővé tétele valamennyi

⁷ Lásd e tekintetben: 2018. február 20-i Belgium kontra Bizottság ítélet (C-16/16 P, EU:C:2018:79, 49–50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

gazdasági szereplő számára, hogy ilyen döntést hozzon, majd ezt követően tetszés szerint lefordítsa az általa kiválasztott változatokat, elkerülhetetlenül nagy következtetlenségekhez vezetne, mivel minden magánjogi gazdasági szereplő létrehozhatná e kifejezések vagy megjelölések saját nyelvi változatainak összességét. Ez az uniós jog egységes értelmezésének antitézise.

C. A nyelvi változatok eltérése valójában nem probléma

41. A jelen ügyben azonban úgy vélem, hogy valójában nem jelent problémát a nyelvi változatok közötti eltérés. A felek nem értenek egyet az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet és a csokoládé irányelv szövegének jelentését illetően, valamint azzal kapcsolatban, hogy azok a Tescohoz hasonló gazdasági szereplőtől mit követelnek meg, ez azonban nem e jogalkotási aktusok eltérő nyelvi változataiból ered. E nézetkülönbség inkább arra vonatkozik, hogy a gazdasági szereplő köteles-e egy adott összetett összetevőnek a másodlagos uniós jogi szabályozás (a jelen ügyben a csokoládé irányelv) releváns nyelvi változatában szereplő megjelölését használni az összetevőknek az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján általa történő felsorolásában, vagy ahelyett felhasználhatja a megjelölésnek a csokoládé irányelv másik hivatalos nyelvi változatáról az összetevők felsorolása tekintetében az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 15. cikke szerint használandó nyelv(ek)re történő fordítását, és a fordítást úgy kezelni, mintha az rendelkezne a hivatalos változat joghatásaival.

42. Úgy tűnik, a felek egyetértenek abban, hogy a csokoládétermékeknek milyen kritériumoknak kell megfelelniük ahhoz, hogy a „porított csokoládé” vagy a „čokoláda v prášku” megjelölés hatálya alá tartozzanak, vagyis lényegében abban, hogy az összetevőnek a cukrok és a kakaópor olyan keverékéből kell állnia, amely legalább 32% kakaóport tartalmaz.

43. Ugyanez vonatkozik az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet releváns rendelkezéseire is. Az eljárás során semmilyen, nyelvi változatok közötti eltérést nem hoztak a Bíróság tudomására e rendelkezésekkel kapcsolatban, és a kiválasztott (az angol, a bolgár, a cseh, a dán, a francia, a lengyel és a német) nyelvi változatok felületes átolvasásából kitűnik, hogy azok mindegyike azonos jelentéssel bír.

44. Önmagában az, hogy a különféle nyelvi változatok eltérő megjelölést használnak egy adott élelmiszer tekintetében, nem minősül a nyelvi változatok közötti eltérésnek, mivel a többnyelvűség alapvető feltétele, hogy egy adott árucikk különböző nyelvi változatokban különböző nevekkkel vagy megjelölésekkel rendelkezzen. Ezen semmit nem változtat az, hogy egyes nyelvi változatok ugyanazon élelmiszer vonatkozásában két vagy három alternatív megjelölést, míg más nyelvi változatok kizárólag egyet írnak elő.

45. Az alapügyben fennálló, a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben ismertetett ténybeli körülmények ugyanis nem olyan helyzetre vonatkoznak, amelyben a Tesco valamely hivatalos megjelölést használt egy nyelven, majd találkozott az uniós jog releváns rendelkezésének eltérő jelentéssel bíró másik nyelvi változatával. A Tesco egy adott megjelölést szolgáló, meghatározott nyelvű (cseh) konkrét kifejezést a maga által kitalált olyan kifejezéssel helyettesítette, amely a szóban forgó megjelölést szolgáló, egy vagy két másik nyelvű, egy vagy több konkrét kifejezésnek a (többé-kevésbé hiteles) szó szerinti cseh fordításából származott.

46. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés tehát nem különféle nyelvi változatokra vonatkozik, hanem arra, hogy az uniós jogszabály releváns rendelkezései értelmében szükséges-e egy adott célból valamely konkrét fogalom használata.

47. Álláspontom szerint az e kérdésre adandó válasz a szóban forgó rendelkezések szövegének értelmezéséből, e rendelkezések kontextusából és az uniós jogalkotó által az e rendelkezésekkel elérni kívánt célokból, valamint az e rendelkezéseket tartalmazó szabályok általános rendszeréből következik.

D. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet és a csokoládé irányelv szó szerinti értelmezéséről

1. Kötelező-e a „čokoláda v prášku” megjelölés összetevők felsorolásában történő használata porított csokoládénak minősülő összetett összetevő cseh nyelvű leírása céljából?

48. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 18. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az összetevők felsorolásának „tartalmaznia kell az élelmiszer összes összetevőjét, [...] tömegük szerinti csökkenő sorrendben [...]”. E rendelet 18. cikkének (2) bekezdése úgy szól, hogy „az összetevőket saját nevük szerint kell feltüntetni, adott esetben a 17. cikkben [...] megállapított szabályoknak megfelelően.” A rendelet 17. cikkének (1) bekezdése viszont akként rendelkezik, hogy „az élelmiszer megnevezése annak előírt neve. Ilyen név hiányában az élelmiszer megnevezése a szokásos neve, vagy amennyiben nincs szokásos neve, vagy a szokásos nevét nem használják, az élelmiszer leíró nevét kell feltüntetni.”

49. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 17. cikkének (1) bekezdése tehát egyértelmű hierarchiát állít fel, amely szerint az élelmiszer előírt nevét előnyben kell részesíteni, és amely szerint a szokásos vagy leíró név csak a szóban forgó élelmiszer előírt nevének hiányában használható.

50. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 2. cikke (2) bekezdésének n) pontja meghatározza az „előírt név” fogalmát, amely saját hierarchiáját tartalmazza. Az élelmiszer előírt neve a rá alkalmazandó uniós rendelkezésekben előírt neve. Az abban a tagállamban alkalmazandó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekben előírt név, amellyel az élelmiszert a végső fogyasztónak értékesítik kizárólag az ilyen uniós rendelkezések hiányában minősül előírt névnek.

51. A Tesco által a Bíróság írásbeli kérdéseire adott válasz szerint a szóban forgó Monte termékek összetett összetevője a „kakaó” és cukor olyan keverékéből álló termék, amely legalább 32% kakaóport tartalmaz és „teljes mértékben megfelel az irányelv követelményeinek”. Ezt úgy értem, hogy a „kakaó” a csokoládé irányelv I. melléklete A. része 2. pontjának a) alpontjában meghatározott porított kakaó, és hogy a szóban forgó Monte termékekben található összetett összetevő valóban teljesíti az ezen irányelv értelmében porított csokoládénak való minősülés követelményeit.

52. Ez azt jelenti, hogy az összetett összetevő az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 2. cikke (2) bekezdésének n) pontjában szereplő meghatározás első része alapján rendelkezik az e rendelet értelmében vett előírt névvel cseh nyelven. Ez az előírt név a csokoládé irányelv I. melléklete A. része 2. pontjának c) alpontjában szereplő megjelölés, jelesül a „čokoláda v prášku”.

53. Ezzel szemben úgy tűnik, hogy a „čokoládový prášek” uniós jogi kontextusban semmilyen hivatalos jelentéssel nem rendelkezik. A Bíróság előtti eljárásban részt vevő egyik fél sem közölte a Bírósággal e kifejezés ilyen hivatalos jelentését, és más olyan körülményről sincs tudomásom, amely lehetővé tenné, hogy az az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 2. cikke (2) bekezdésének n) pontjában szereplő meghatározás első része alapján a szóban forgó összetett összetevő előírt névének minősüljön. Az EUR-Lexen, az uniós jogi dokumentumok hivatalos online adatbázisában (<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html>) a „čokoládový prášek” kifejezésre vonatkozóan cseh nyelven mint keresési nyelven végzett szöveges keresés nem eredményez találatot, míg a „čokoláda v prášku” kifejezésre vonatkozóan végzett hasonló keresés 12 találatot ad.⁸ Az eljárás során egyik fél sem hozta a Bíróság tudomására a „čokoládový prášek” cseh jogi meghatározását. Még ha létezne is a „čokoládový prášek” kifejezés cseh jogi meghatározása, akkor sem minősülne az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet értelmében vett „előírt névnek”, mivel a szóban forgó termék az uniós jogszabályok alapján rendelkezik ilyen névvel, jelesül a „čokoláda v prášku” névvel. Az „előírt név” fogalma az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 2. cikke (2) bekezdésének n) pontjában szereplő meghatározásának második része tehát nem releváns.

54. Álláspontom szerint tehát a csokoládé irányelv és az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet releváns rendelkezéseinek szó szerinti elemzése arra enged következtetni, hogy az élelmiszerek összetevőinek felsorolásában kötelező a „čokoláda v prášku” megjelölés használata olyan összetett összetevő cseh leírása esetén, amely a csokoládé irányelv I. melléklete A. része 2. pontjának c) alpontjában szereplő kritériumok alapján porított csokoládénak minősül.

55. Ezt a következtetést támasztja alá a csokoládé irányelv 3. cikke is, amely akként rendelkezik, hogy a 79/112 irányelv⁹ a csokoládé irányelv I. mellékletében meghatározott termékekre (köztük a porított csokoládéra) kell alkalmazni többek között azzal a feltétellel, hogy „[a]z [említett] mellékletben felsorolt árumegnevezések[et] [...] a kereskedelemben azon termékek jelölésére kell [...] használni.” Álláspontom szerint e következtetés attól függetlenül érvényes, hogy az összetett összetevő vonatkozásában feltüntették-e az összetevők felsorolását.

2. Szükséges-e a porított csokoládé összetevőinek felsorolása, ha ezen összetett összetevő az összetevők cseh nyelvű felsorolásában a „čokoládový prášek” megjelöléssel szerepel?

56. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet VII. melléklete tartalmaz egy, „Az összetett összetevők megjelölése” címet viselő E. részt. E rész 1. pontja akkor teszi lehetővé egy összetett összetevőnek az összetevők felsorolásában történő szerepeltetését, „[ha] [az összetett összetevő megjelölését] jogszabály állapítja meg, vagy ha névhasználata megszokott”, és a felsorolásban közvetlenül a neve után „az összetevőinek felsorolása szerepel”. E rész 2. pontja akként rendelkezik, hogy az összetevők felsorolása nem kötelező, amennyiben „a jelenlegi uniós rendelkezések meghatározzák az összetett összetevő összetételét, és amennyiben az összetett összetevő a késztermék tömegének kevesebb mint 2%-át teszi ki.”

⁸ A csokoládé irányelven kívül e találatok között szerepel a harmonizált fogyasztói árindexekről és a lakásárindexről, valamint a 2494/95/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/792 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2016. L 135., 11. o.), valamint az 1445/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a vásárlóerő-paritásra vonatkozóan használt alapsoportok listájának tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2015. július 15-i (EU) 2015/1163 bizottsági rendelet (HL 2015. L 188., 6. o.).

⁹ Ahogyan azt az 5. lábjegyzetben említettem, a 79/112 irányelvre történő hivatkozásokat ezentúl az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletre történő hivatkozásokként kell érteni.

57. A Bíróság előtt folyamatban lévő ügyben az összetett összetevő összetevőit nem sorolták fel, és az összetett összetevő előírt nevétől eltérő elnevezést használtak. Még ha a Bíróság nem is értene egyet a jelen indítvány 48–55. pontjában szereplő elemzéssel, és arra az álláspontra helyezkedne, hogy a „čokádový prášek” megjelölésnek az összetevők cseh nyelvű felsorolásában a porított csokoládé tekintetében történő használata megengedett, az összetevők ezen összetett összetevő tekintetében történő felsorolásának mellőzése kizárólag akkor lenne megengedhető, ha a „čokádádový prášek” összetétele „az Unió jelenlegi rendelkezéseiből következne”.¹⁰

58. Bár a szóban forgó Monte termékek összetevőinek felsorolásában szereplő fizikai összetevőnek a „čokádádový prášek” kifejezéssel történő leírása feltételezhetően megfelelt a porított csokoládéra vonatkozó kritériumoknak, láthatólag egyetlen élelmiszer vagy az élelmiszer-összetevő meghatározása sem kapcsolódik a „čokádádový prášek” kifejezéshez.

59. E körülmények között arra az álláspontra helyezkedem, hogy a porított csokoládé összetett összetevő esetében az összetevők felsorolásának mellőzése az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozóan az – élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletben meghatározott – uniós jogi szabályozás megsértésének minősül, amennyiben a szóban forgó összetevőt „čokádádový prášek” jelöléssel látják el.

E. Célkitűzések, kontextus és rendszer

60. Álláspontom szerint az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet és a csokoládé irányelv célkitűzései ezen értelmezés mellett szólnak.

1. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet célkitűzései

61. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet, amelynek jogalapja az EUMSZ 114. cikk, az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó magas szintű fogyasztóvédelem és a belső piac zökkenőmentes működése biztosításának kettős célját követi. Ennek során e rendelet figyelembe veszi a fogyasztók felfogásában és tájékoztatási igényeikben kialakult különbségeket.¹¹

62. E tekintetben az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet által követett egyik célkitűzés az, hogy a végső fogyasztók számára alapot biztosítson a megalapozott választáshoz.¹² E rendelet célja tehát annak biztosítása, hogy a végső fogyasztó könnyen megértse a jelölésen szereplő tájékoztatást.¹³ A jelölésben használt nyelvet illetően az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 15. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos kötelező tájékoztatást, beleértve az összetevők felsorolását is, az élelmiszer forgalmazásának helye szerinti tagállam fogyasztói által könnyen érthető nyelven kell megjeleníteni.

¹⁰ Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet VII. melléklete E. része 2. pontjának a) alpontja.

¹¹ Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 1. cikkének (1) bekezdése.

¹² Lásd az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, valamint e rendelet (3), (4) és (37) preambulumbekkezdését. Lásd még: 2019. november 12-i Organisation juive européenne és Vignoble Psagot ítélet (C-363/18, EU:C:2019:954, 53. pont).

¹³ A címkén a „só” kifejezés „nátrium” kifejezés helyett történő használatát illetően lásd az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet (37) preambulumbekkezdését.

63. Az a fogyasztó, aki egy adott összetett összetevő helyes megjelölése helyett összetevők meg nem határozott kifejezést tartalmazó felsorolásával találkozott, nem tudhatja, hogy miből áll ez az összetett összetevő, hacsak nem kapja meg az összetevők felsorolását. Ugyanis, még ha az összetevők felsorolása szerepel is az összetett összetevő vonatkozásában, a fogyasztó csak akkor kap hasonló tájékoztatást, ha ez a felsorolás az összetett összetevőt alkotó összetevőknek a megjelölés meghatározásában szereplő összetevőkhöz viszonyítható arányairól ad tájékoztatást. A jelen ügyben a megfelelő megjelölés használatának hiánya mellett a szóban forgó összetett összetevő vonatkozásában sem sorolták fel az összetevőket. A fogyasztó tehát nem volt olyan helyzetben, hogy megértse, nemhogy könnyen megértse a szóban forgó Monte termékek tartalmát. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet ilyen eredményt lehetővé tévő értelmezése nem szolgálja a fogyasztóvédelem célját.

2. A csokoládé irányelv célkitűzései

64. A csokoládé irányelv hatályon kívül helyezte és felváltotta a 73/241/EGK irányelvet.¹⁴ E korábbi irányelv célja az volt, hogy többek között a kakaó- és csokoládétermékek összetételére vonatkozóan meghatározásokat és közös szabályokat állapítson meg e termékek Európai Unión belüli szabad mozgásának biztosítása érdekében. A csokoládé irányelv részlegesen módosítja ezt a korábbi irányelvet annak érdekében, hogy figyelembe vegye többek között a technológiai fejlődést, és hogy a fogalommeghatározásokat és szabályokat az élelmiszerekre vonatkozó általános uniós jogszabályokhoz, köztük a jelölésre vonatkozó jogszabályokhoz igazítsa.

65. A csokoládé irányelv e tekintetben a 79/112 irányelvet (az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet elődjét) „a fogyasztók helyes információval való ellátása érdekében” a kakaó- és csokoládétermékekre alkalmazhatóvá teszi, és kötelezővé teszi a kereskedelemben az I. mellékletben felsorolt árumegnevezések használatát az e mellékletben említett termékek megjelölésére.¹⁵ Az olyan értelmezés, amely ilyen nagy számú magánfordítást tesz lehetővé, nyilvánvalóan ellentétes lenne ezekkel a célokkal.

3. Megtévészto-e a fogyasztók számára a „čokoládový prášek” megjelölés használata?

66. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontja meghatározza azt az elvet, amely szerint az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás nem lehet megtévészto az élelmiszer jellemzői és összetétele tekintetében.

67. Ez felveti azt a kérdést, hogy a „čokoládový prášek” kifejezésnek többek között az ily módon megjelölt összetett összetevőt alkotó összetevők felsorolása nélküli használata a fogyasztók számára megtévészto-nek tekinthető-e. Habár e kérdés elbírálása részben ténykérdés, amelyet végső soron a kérdést előterjesztő bíróságnak kell eldöntenie, úgy hiszem, a Bíróság hasznos útmutatással szolgálhat.

68. A porított csokoládé cseh nyelvű előírt nevétől eltérő megjelölés használata ugyanis legalább kétféleképpen lehet megtévészthető a fogyasztók számára. A fogyasztók ugyanis i. tévesen azt hihetik, hogy az összetevő a tényleges összetevőitől eltérő dologból áll, vagy hogy ezen összetevők

¹⁴ Az emberi fogyasztásra szánt kakaó- és csokoládétermékekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1973. július 24-i 73/241/EGK tanácsi irányelv (HL 1973. L 228., 23. o.). Lásd a csokoládé irányelv 7. cikkét.

¹⁵ A csokoládé irányelv (8) preambulumbekkezdése és 3. cikkének (1) bekezdése.

aránya különbözik magának az összetett összetevőnek a tényleges összetételétől, és a fogyasztók ii. tévesen azt hihetik, hogy a késztermékben ezen összetevő tartalma (a végtermékhez viszonyított százalékos tartalma) a ténylegestől eltérő (annál nagyobb) volt.

69. A „csokoládový prášek” kifejezés látszólag a „csokoládéporhoz” hasonló dologra utal. Ezzel szemben a porított csokoládé nem foglalja magában a csokoládét, amely termék meghatározását a csokoládé irányelv I. melléklete A. része 2. pontjának c) alpontja tartalmazza. Az így megjelölt termék – az alapügy tárgyát képező összetevő – cukorból és kakaóporból, főként cukorból áll. A nevével ellentétben nem finomra őrölt csokoládéból áll. A fogyasztók megtévesztésének kockázatát még inkább súlyosbítja az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet VI. melléklete A. részének 1. pontjában szereplő követelmény, amely szerint az élelmiszer nevében vagy ahhoz kapcsolódóan szerepelnie kell az élelmiszer fizikai állapotának, valamint azon kezelési módszer meghatározásának, amelynek alávetették (konkrétan például a „porításnak”).

70. Azt is lehet állítani, hogy ez az érv a „csokoláda v prášku” megjelölésre is vonatkozik. Ez a megjelölés arra is utalhat, hogy a szóban forgó termék olyan csokoládéból áll, amely valamiféle mechanikai kezelés tárgyát képezte.¹⁶

71. A Tesco által használt „ačokoládový prášek” megjelölés és a „csokoláda v prášku” hivatalos megjelölés közötti döntő különbség – eltekintve attól a jogi követelménytől, amely szerint az utóbbit kell használni, amint azt a jelen indítvány 48–55. pontjában kifejtettem – az, hogy az előbbihez képest az utóbbi meghatározott jelentéssel rendelkezik. Valamely fogyasztó, fogyasztói egyesület, sőt a hatóságok sem ismerhetik a „csokoládový prášek” megjelölés alapján ezen összetett összetevő feltételezett összetételét. Ezt kizárólag a Tesco és annak szállítója tudhatja.

72. Függetlenül attól, hogy e fogalom pontos vagy leírásnak tekinthető-e, a „csokoláda v prášku” az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatására vonatkozó uniós jogi szabályozásban egyértelműen meghatározott jelentéssel bír, amelyet a csokoládé irányelvben bármely személy megkereshet. Habár meglepő lehet, hogy a „csokoláda v prášku” csokoládé helyett kakaóporból és cukorból áll, és még kifogásolhatónak is tűnhet, hogy az olyan termék, amelynek legalább 6,4%-ban kakaóvaját kell tartalmaznia, nem nevezhető „porított csokoládénak” vagy „csokoládépornak” (kiemelés tőlem), ha a csokoládénak legalább 18% kakaóvaját kell tartalmaznia,¹⁷ a „csokoláda v prášku” egyértelműen meghatározott, míg a „csokoládový prášek” az uniós jogban láthatólag nem rendelkezik független jelentéssel vagy konkrét meghatározással.

73. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell elbírálnia azt a kérdést, hogy a cseh fogyasztót ténylegesen megtéveszti-e a cseh „csokoládový prášek” kifejezésnek a szóban forgó összetett összetevőre történő használata, amennyiben annak összetételét nem határozzák meg az összetevők felsorolása keretében.

¹⁶ Ugyanez vonatkozik az angol, a bolgár, a dán, a francia és a lengyel hivatalos megjelölésekre is. Úgy tűnik, hogy a „Chocoladepoeder, gesuikerd cacaopoeder, gesuikerde cacao” három holland alternatív megjelölés közül csak az utolsó kettő írja le megfelelően a terméket.

¹⁷ A „csokoládé” és a „porított csokoládé” két különböző, önállóan meghatározott összetett összetevőt jelöl. A csokoládé irányelv I. melléklete A. része 3. pontjának a) alpontjában meghatározott „csokoládé” (cseh nyelven „čokoláda”) „[a] kakaótermékekből és cukrokból készült termék, amely, a b) pontra is figyelemmel, legalább 35% összes kakaó-szárazanyagot tartalmaz, ide értve legalább 18% kakaóvaját és legalább 14% zsírmentes kakaó-szárazanyagot”. A csokoládé irányelv I. mellékletének A. részében meghatározott „kakaópor” vagy „kakaó” (cseh nyelven „kakaový prášek” vagy „kakao”) „a megtisztított, hántolt, pörkölt kakaóbab porrá alakításával készült termék, amely a szárazanyag tömegére számítva legalább 20% kakaóvaját és legfeljebb 9% vizet tartalmaz”. Hallgatólágosan, a kakaóvaj legkisebb megengedett százalékos aránya a „porított csokoládé” esetében 6,4% (a porított csokoládénak legalább 32% kakaóport kell tartalmaznia, amely a szárazanyag tömegére számítva legalább 20% kakaóvaját tartalmaz).

4. A belső piac érintettségéről

74. A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben jelzi, hogy a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) részben a belső piaccal kapcsolatos aggályokra alapította határozatát.

75. Nem értek egyet azzal, hogy a gazdasági szereplők belső piacra való belépése akadályoztatva lenne, ha csak a gazdasági szereplők nem használhatnák az élelmiszer-összetevők megjelölésére vonatkozó saját fordításait. Épp ellenkezőleg: az árumegnevezések és a jelölésre vonatkozó szabályok összehangolása a belső piac egységes természetének biztosítására irányul.¹⁸

76. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet legalább két fő célt szolgál, amelyek közül az egyik a fogyasztóknak az Európai Unión belül az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó közös szabályok révén történő megvédése, a másik pedig a belső piac zökkenőmentes működésének biztosítása.¹⁹ Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendeletet ugyanis az EUMSZ 114. cikk alapján fogadták el.

77. Ami a csokoládé irányelvet illeti, a csokoládétermékek közös piacon belüli szabad mozgása közös szabályok és olyan egységes terminológia meglétén alapul, amely a fogyasztók magas szintű védelmét biztosítja a belső piac egész területén.²⁰

78. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet mindkét célt azáltal törekszik megvalósítani, hogy az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozóan közös szabályokat ír elő, és hogy a különféle élelmiszerek esetében – más másodlagos uniós jogi szabályozásból, például a csokoládé irányelvből eredő kifejezések beépítése révén – közös megjelölést ír elő.

79. E rendszer egységesített és könnyen hozzáférhető szabályokat és megjelöléseket ír elő, amelyeket az uniós gazdasági szereplők az élelmiszerek Európai Unión belüli forgalmazása során alkalmazhatnak és kötelesek is alkalmazni, jelentősen megkönnyítve ezáltal a piacra jutásukat. Az így létrehozott rendszer minden más elképzelhető megoldáshoz képest jelentős mértékben megkönnyíti az élelmiszerek Európai Unión belüli határokon átnyúló forgalmazását.

80. Álláspontom szerint nincs olyan hihető indok, amely miatt az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet szerint a csokoládé irányelvben előírt megjelölést a Tescohoz hasonló gazdasági szereplő számára terheesebbnek kellene tekinteni mintha e termék vonatkozásában saját kifejezést alkotna.

IV. Végkövetkeztetés

81. A fenti megfontolások tükrében azt javaslom, hogy a Bíróság a Krajský soud v Brně (brnói regionális bíróság, Cseh Köztársaság) által előterjesztett kérdést a következőképpen válaszolja meg:

Az emberi fogyasztásra szánt kakaó- és csokoládétermékekről szóló, 2000. június 23-i 2000/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I. melléklete A. része 2. pontjának c) alpontja alapján a megjelöléssel rendelkező összetett összetevőket a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos

¹⁸ Lásd a csokoládé irányelv (7) preambulumbekzdését.

¹⁹ Lásd az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló rendelet 1. cikkének (1) bekezdését.

²⁰ Lásd e tekintetben a csokoládé irányelv (3), (4) és (7) preambulumbekzdését.

tájékoztatásáról szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. cikkének – az e rendelet 17. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (1) és (2) bekezdése értelmében fel kell tüntetni az e megjelölés révén azt tartalmazó élelmiszer összetevőinek felsorolásában, amely megjelölés az 1169/2011 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének n) pontja szerint az összetevő előírt nevének is minősül. Ezt a nevet az 1169/2011 rendelet 15. cikkében előírt nyelven kell feltüntetni.

Az ilyen összetett összetevőben szereplő összetevők listája az 1169/2011 rendelet VII. melléklete E. része 2. pontjának a) alpontja alapján kizárólag akkor mellőzhető, ha ezt a megjelölést a forgalmazott élelmiszer összetevőinek felsorolásában összetett összetevőként használják.